

Suomen kestävän kasvun ohjelma

Laboratoriotietojen Kanta-tietotuotanto

Loppuraportti

Investointi 3

29.12.2023

(päivitetty 8.1.2026)

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Asiakirjan tiedot

Asiakirjan nimeke	Laboratoriotietojen Kanta-tietotuotanto-projektin loppuraportti		
Hanke	Kestävän kasvun ohjelma	Projektikoodi	RRP1THL1.46
Projektin omistaja	THL		
Projektipäällikkö	Timo Kuusela	Yhteystiedot	timo.kuusela(at)thl.fi
Rahoituslähde	Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF)		
Laatija	Timo Kuusela		

Sisällysluettelo

1 Projektin yhteenveto	4
1.1 Yleiskuvaus ja tavoitteet	4
1.2 Saavutetut ja saavuttamatta jääneet tuotokset	4
1.3 Projektin kesto, resurssit ja kustannukset	6
2 Projektin dokumentointi	7
3 Projektin hyödyt ja johtopäätökset	7
3.1 Projektin hyödyt	7
3.2 Projektin johtopäätökset	8
4 Projektin jatkokehitys ja -toimenpiteet	8
5 Liitteet	9

1 Projektin yhteenveto

1.1 Yleiskuvaus ja tavoitteet

Projektissa on kehitetty laboratorio-, diagnoosi- ja toimenpidetietojen sekä fysiologisten mittaustietojen Kanta-tietotuotantoa valikoitujen nimikkeiden osalta: 1) Diabetes ja 2) tartuntataudit: hepatiitti C, puutiaisenkefaliitti ja HIV.

Projektin pohjana on toiminut hankekauden 2020–21 projekti, jossa pilotoitiin diabeteksen hoidon laadun arviointiin tarvittavien tietojen keruuta Kanta-palveluiden kautta. Pilotoinnin aikana tunnistettiin yhtäältä tarve jatkaa Kanta-tietotuotannon kehitystä ja toisaalta Kelan ja THL:n välisen yhteistyön kehittymisen tarjoamat mahdollisuudet kansalliselle sote-tietotuotannolle.

Tavoitteina v. 2022–23 on ollut mm.

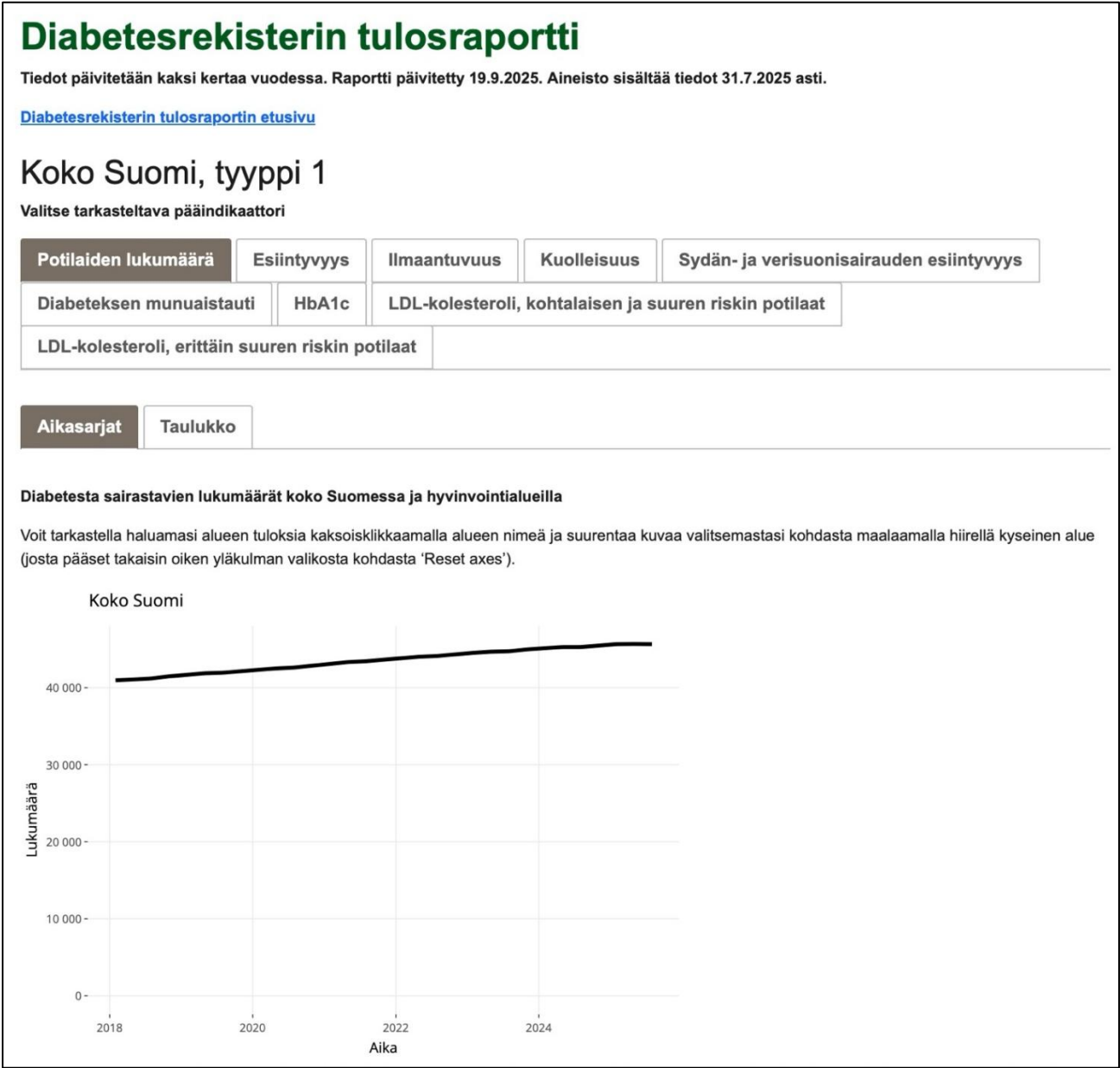
- Diabetes:
 - Laboratorionimikkeiden ja -tulosten kattavuuden arviointi hyvinvointialueittain sekä ongelmanlähteiden kartoitus
 - Aineiston laajennus kattamaan kansallisten nimikkeiden lisäksi paikalliset tutkimusnimikkeet
 - Pilottivaiheen laboratorionimikkeiden ja -tulosten kattavuuden kehitys
 - Kanta-pohjaisesti kerättävien tietojen hyödynnettävyyden (vertaiskehittämisessä) varmistaminen
 - Inkrementaalisen, jatkuvaluonteisen tiedonsiirron käynnistys tuotannossa
- Valitut tartuntataudit (HIV, TBE ja HCV):
 - Valittujen tartuntatautien testitietojen tunnistaminen kattavasti
 - Laboratoriotestien kattavuuden arviointi
 - Tartuntatautirekisteriin tehtyjen tartuntatauti-ilmoitusten tietojen vertaaminen Kanta-laboratoriotestien tietoihin
 - Aineiston laajennus kattamaan kansallisten nimikkeiden lisäksi paikalliset tutkimusnimikkeet

1.2 Saavutetut ja saavuttamatta jääneet tuotokset

Projektissa edettiin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti diabetestietojen Kanta-tietotuotannon ja aineistotoimitusten kehittämisessä. Infektiotautitietojen kohdalla luovuttiin priorisointisystä tavoitteesta käynnistää diabetesaineistoja vastaavat inkrementaaliset, jatkuvaluonteiset tiedonsiirrot.

Taulukko 1. Projektin saavutetut päätuotokset, linkit tuotoksiin ja tuotosten kuvaukset.

Päätuotos	Kuvaus
Diabeteksen kansallisten vertaiskehittämispäivien tulosaineistot perustuen Kanta-tietoihin	Huom! Kyseessä on päivittyvä raportti (kts.kuva 1.)

Kuva 1. Ruutukaappaus Diabetesrekisterin päivittyvästä tulosraportista

Taulukko 2. Saavuttamatta ja kesken jääneet tuotokset ja niiden syyt.

Päätuotos	Kuvaus	Miksi tuotos on jäänyt kesken tai saavuttamatta?	Jatkuuko työ ja, jos niin missä?
Infektiotautiaineistojen inkrementaalisen, jatkuvaluonteisen tiedonsiirron käynnistys tuotannossa	Infektiotautien Kanta Tietoaltaalta tulevien aineistojen Inkrementaalisen, jatkuvaluonteisen tiedonsiirron käynnistys	THL:n tiedonsaantitarve täytetty muulla tavalla, diabetesaineistojen kaltaiselle inkrementaaliselle tiedonsiirrolle ei tarvetta ainakaan tämän projektin aikataulussa.	Ei

1.3 Projektin kesto, resurssit ja kustannukset

Projektin tavoitteiden mukainen työ käynnistettiin v. 2022 ja jatkui 30.4.2023 alkaen osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa.

- Vuodelle 2022 myönnetty rahoitus: 150 000 €, rahoituslähteenä Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF).
- Vuodelle 2023 myönnetty rahoitus: 129 500 €, rahoituslähteenä Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF).
- Vuoden 2022 alijäämä siirtyi vuodelle 2023, jolloin se pienensi projektin käytettävissä olevaa rahoitusta vuonna 2023.

Taulukko 2. Projektille myönnetty rahoitus v. 2022–2023 sekä toteutunut työmäärä, kustannukset ja yli-/alijäämä.

	Projektille myönnetty rahoitus yhteensä 2022–2023 €	Toteutuneet kustannukset yhteensä 2022–2023 €	Yli-/alijäämä €
THL-osuus	279 500 €	279 500 €	0 €
Yhteensä	279 500 €	279 500 €	0 €

Taulukko 3. Projektin suunniteltu ja toteutunut työmäärä.

	Projektin suunniteltu työmäärä 2022–2023 htp	Projektin toteutunut työmäärä 2022–2023 htp
THL-osuus	710 htp	730 htp
Yhteensä	710 htp	730 htp

Resurssien käyttö toteutui lähes suunnitellusti. Vuonna 2023 projektissa hyödynnettiin ostopalveluresursseja osa-aikaisena projektipäälikkönä.

2 Projektin dokumentointi

Projektin yleiskuvaus, projektitiimin kokoonpano, etenemissuunnitelma, tuotossuunnitelma, hyväksytyt lopputulokset ja riskinhallinta löytyvät THL:n sisäisestä työtilasta projektin vuoden 2022 ja vuoden 2023 sivuilta

Projektin kuukausittainen seurantaraportointi löytyy Hankesalkku-työkalusta.

Projektin pysyvästi tai yli 10 vuotta säilytettävät asiakirjat on arkistoitu THL:n asianhallintajärjestelmään. Projektin alle 10 vuotta säilytettävät asiakirjat löytyvät THL:n sisäisessä työtilassa. Arkistoinnissa on noudatettu THL:n tiedonhallintasuunnitelmaa ja arkistointilinjauksia.

3 Projektin hyödyt ja johtopäätökset

3.1 Projektin hyödyt

Investoinnin 3 tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta toteuttamalla hoitotakuun seurantaan vaadittavia toimenpiteitä ja korjata koronakriisissä tunnistettuja tietotarpeita.

Erityisinä tavoitteina THL:n projekteille oli parantaa hoitoonpääsytiedon laatua ja kattavuutta; parantaa palvelujärjestelmän seurannassa tarvittavan sote-tietopohjan laatua ja kattavuutta, kansallisen tietopohjan laajentamisessa tarvittavaa it-infraa sekä kansallisen sote-tietopohjan laatua parantavia kansallisia tietomäärittelyjä ja niiden hallinnan prosesseja, menetelmiä ja työkaluja.

Palvelujärjestelmän seurannassa tarvittavan sote-tietopohjan laadun ja kattavuuden parantaminen tavoitteen täyttyminen: Projektissa on Kelan toimesta jalostettu ja poimittu ja THL:n toimesta haettu, analysoitu ja hyödynnetty raportoinnissa Kanta Tietotaltaan laboratorio-, diagnoosi-, toimenpide- ja fysiologinen mittaus -tietoja sekä niihin liittyviä täydentäviä tietoja kuten eResepti- ja erityiskorvattavuustietoja. Nämä ovat kaikki uusia tietotuotannon avauksia, joilla on rikastettu olemassa olevaa tietotuotantoa sekä paikattu aiempia tiedon katvealueita.

Kansallisen tietopohjan laajentamisessa tarvittava it-infran kehitys: Diabeteksen osalta tietojen pohjalta tehtyjä analyyseja ja kehitettyjä raportteja on hyödynnetty aina kansallisilla vertaiskehittämisspäivillä saakka. Projektissa on myös käynnistetty inkrementaalinen, jatkuvaluonteinen tiedonsiirto Kelan ja THL:n välillä em. diabetesaineistojen osalta.

Kansallisen sote-tietopohjan laatua parantavat kansalliset tietomäärittelyt ja niiden hallinnan prosessit, menetelmät ja työkalut: Projektissa tarkastelun kohteena olleiden tutkimusnimikkeiden puitteissa tehtyä kehitystä voidaan hyödyntää jatkossa myös muiden laboratorio- yms. tietojen siirrossa Kelan ja THL:n välillä.

3.2 Projektin johtopäätökset

Projektin tärkeimmät johtopäätökset:

- Tavoitteiden selkeä priorisointi antaa etenemiselle ja kehitysresurssien kohdentamiselle selkeän suunnan ja mahdollistaa sen, että asioita saadaan valmiiksi ja tuotantoon
- Tavoitteet tulisi kuitenkin priorisoida mahdollisuuksien mukaan hanketasolla, jotta toisistaan riippuvien projektien mahdollisesti keskenään ristiriitaiset prioriteetit eivät vaarantaisi niiden etenemistä

4 Projektin jatkokehitys ja -toimenpiteet

Projektissa kehitetty diabetesaineistojen inkrementaalinen tiedonsiirto - toisin sanoen uudistettu ja tehostettu tapa siirtää tietoa niin, että kulloiseenkin tiedonsiirtoon otetaan mukaan vaan uudet ja päivitettyt tiedot - toimii jatkossa olennaisena siirtotekniikkana THL:n Kelalle laatimissa aineistopyynnöissä. Tämä tehostaa ja yksinkertaistaa tiedon lähetystä ja vastaanottoa, ja poistaa siirtoon liittyvien tarpeettomien isojen tietomassojen tallennusongelmat.

Projektissa kehitetty tietojen poiminnan, haun, purun, latauksen ja käsittelyn automatisointi tehostaa tietotuotantoa. Toimintatavat on dokumentoitu, joten niitä voidaan hyödyntää laajasti em. työvaiheista vastaavissa yksiköissä, sekä Kelassa että THL:lla.

5 Liitteet

N/A